

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ	
Hotărâre pentru aprobarea măsurilor privind nivelul de siguranță și securitate în funcționare a Sistemului Electroenergetic Național, precum și măsurile în legătură cu realizarea stocurilor de siguranță ale Sistemului Electroenergetic Național în ceea ce privește combustibilii și volumul de apă din lacurile de acumulare pentru perioada 1 noiembrie 2024 – 31 martie 2025	
Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ	
2.1. Sursa proiectului de act normativ	Necesitatea aplicării prevederilor art. 6, lit. a), e) și o) din Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare.
2.2. Descrierea situației actuale	<p>Având în vedere că există un nivel ridicat de incertitudine privind evoluția situației energetice și a celei economice din țara noastră în actualul context geopolitic, dată fiind importanța sectorului energetic în economia națională și în asigurarea funcționării sigure și stabile a Sistemului Electroenergetic Național (SEN) în mod permanent, în orice condiții și situații existente, pentru perioada de iarnă, în principal, este necesară întocmirea unor prognoze cu privire la evoluția cererii și producției de energie, a perspectivelor de aprovizionare cu energie pentru toate domeniile de activitate, precum și corelarea acestora cu posibilitățile de acoperire a cerințelor, avându-se permanent în vedere dezvoltarea durabilă a sectorului energetic.</p> <p>Întocmirea prognozelor și a perspectivelor de aprovizionare cu energie pentru toate domeniile de activitate, precum și corelarea acestora cu posibilitățile de acoperire a cerințelor trebuie să țină cont de prevederile <i>Directivei 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE, ale Regulamentului 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului privind piața internă de energie electrică și protecția informațiilor sensibile din punct de vedere comercial</i> puse la dispoziție de operatorii economici din sectorul energetic, după caz.</p>
2.3. Schimbări preconizate	<p>Obiectivele principale ale prezentului proiect de act normativ sunt evaluarea consumului de energie electrică al țării, în perioada sezonului frigos, respectiv 1 noiembrie 2024 – 31 martie 2025, pentru satisfacerea acestuia la parametri de calitate și siguranță în alimentare în condițiile funcționării sigure și stabile a SEN, stabilirea resurselor energetice necesare pentru realizarea producției necesare acoperirii consumului, precum și evaluarea resurselor financiare aferente.</p> <p>În vederea monitorizării funcționării SEN și a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale (SNTGN) în perioada 1 noiembrie 2024 – 31</p>

martie 2025, prin prezentul proiect de act normativ se propune constituirea Comandamentului energetic de iarnă, cu rolul de a identifica situațiile de disfuncționalitate ce pot apărea în sectorul de energie și de gaze naturale și de a lua măsurile operative necesare, altele decât cele administrative, privind nivelul de siguranță și securitate în funcționare a SEN și a SNTGN. Ori de câte ori situația o va impune, Comandamentul energetic de iarnă va informa Guvernul asupra măsurilor operative, precum și a problemelor ce nu pot fi soluționate în cadrul Comandamentului. Componenta nominală a Comandamentului energetic de iarnă se va stabili prin ordin al ministrului energiei și va fi compus din reprezentanți ai instituțiilor și autorităților statului competente în domeniul energiei, precum și ai operatorilor economici din sectorul energiei electrice și al gazelor naturale, potrivit anexei nr. 1 la prezenta hotărâre.

În analiza estimativă, care este parte integrantă a prezentului proiect de act normativ, pentru asigurarea funcționării SEN în condiții normale, în cadrul balanței de energie electrică au fost incluși, pe lângă producătorii de energie electrică, toți producătorii de energie electrică și termică în cogenerare cu unități dispecerizabile și o parte dintre producătorii relevanți de energie electrică și termică în cogenerare aferente unităților administrativ-teritoriale, de la care s-au obținut date.

Estimarea privind producția de energie electrică a țării pentru perioada 1 noiembrie 2024 – 31 martie 2025, inclusiv a cantităților de combustibili și apă necesare pentru realizarea acesteia, a avut la bază cantitățile prognozate a fi realizate de producătorii de energie electrică și de producătorii de energie electrică și termică în cogenerare, evaluate de aceștia în baza contractelor pe care le au în derulare și/sau pe care preconizează că le vor încheia pe piețele de energie electrică, precum și în baza prevederilor bugetelor proprii de venituri și cheltuieli și a situațiilor economico-financiare ale operatorilor economici. Informațiile cuprinse în prezentul document au fost comunicate de către toți producătorii / operatorii economici, inclusiv cei aflați în procedură de insolvență. Funcționarea CET Paroșeni se va face cu respectarea prevederilor Ordonanței de urgență nr. 79/2023 privind acordarea unui ajutor de stat Complexului Energetic "Valea Jiului" - S.A. pentru închiderea și punerea în siguranță a extracției de huilă din cadrul exploatărilor miniere Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan și a Ordonanței de urgență nr. 129/2023 privind unele măsuri necesare pentru acordarea unui ajutor de stat pentru închiderea și punerea în siguranță a extracției de huilă către Societatea Complexul Energetic "Valea Jiului" - S.A.

Analiza estimativă a fost întocmită pe baza evoluției consumului realizat în anii anteriori, precum și a prognozei realizate de Dispecerul Energetic Național (DEN), avându-se în vedere asigurarea dimensionării corespunzătoare și, în același timp necesară, a stocurilor de combustibili și a volumelor de apă în marile lacuri de acumulare la data de 1 noiembrie 2024.

Pentru estimarea consumului brut de energie electrică al țării aferent perioadei 1 noiembrie 2024 – 31 martie 2025, Dispecerul Energetic Național a prognozat un scenariu mediu, cu temperaturi în jurul mediilor lunare multianuale și un scenariu pesimist, cu temperaturi medii lunare mai scăzute cu până la 2⁰C față de cele multianuale.

În scenariul mediu, pentru lunile din perioada noiembrie 2024 ÷ martie

2025, în ipoteza unor temperaturi similare celor multianuale, s-a aplicat o corecție pozitivă cu temperatura între 1,1 % și 3,9 %, luând ca referință perioada similară din iarna 2023 ÷ 2024 în care temperatura medie a sezonului a fost cu cca. 2,9 °C peste cea multianuală. De asemenea, anul 2025 nemaifiind bisect luna februarie va avea 28 de zile. Din valorile obținute s-au scăzut cca. 20 ÷ 30 GWh, reprezentând producția estimată pentru prosumatorii noi în luna respectivă. În aceste condiții, consumul intern brut prognozat în scenariul mediu pentru intervalul 01.11.2024 ÷ 31.03.2025 este de 24.670 GWh, cu cca. 2 % mai mare decât valoarea de 24.182 GWh înregistrată în iarna anterioară.

În scenariul pesimist, s-a făcut o analiză similară, considerând pentru fiecare lună temperaturi medii mai scăzute cu cca. 2°C decât cele multianuale, ceea ce determină un consum lunar cu până la 230 GWh mai mare decât în scenariul mediu. Consumul intern brut prognozat în acest scenariu pentru intervalul 01.11.2024 ÷ 31.03.2025 este de 25.650 GWh, cu cca. 6 % mai mare decât valoarea de 24.182 GWh înregistrată în sezonul de iarnă precedent.

Totodată, la elaborarea balanței de producție – consum de energie electrică, a fost luată în considerare influența din ce în ce mai mare pe care o au prosumatorii în acoperirea consumului la nivel național. Astfel, ținând cont de puterea instalată la nivelul acestora (estimat pentru iarna 2024 – 2025 la cca. 2.200 MW), prin utilizarea de panouri fotovoltaice, pentru producția lunară estimată a fi realizată de către prosumatori s-a considerat un grad de încărcare similar cu al centralelor electrice fotovoltaice pentru care există măsură.

Pentru aceeași perioadă, respectiv noiembrie 2024 – martie 2025, Comisia Națională de Strategie și Prognoză, denumită în continuare CNSP, a prognozat un consum mediu 23.937 GWh, având în vedere prognoza de creștere economică de 3,4% pentru anul 2024 și de 4,0% pentru anul 2025.

Stabilirea volumelor de apă în marile lacuri de acumulare pentru perioada noiembrie 2024 – martie 2025 s-a bazat pe prognoza meteorologică elaborată de Administrația Națională de Meteorologie și pe cea hidrologică realizată de Institutul Național de Hidrologie și Gospodărirea Apelor. De menționat este faptul că estimările meteorologice și hidrologice sezoniere au un grad relativ redus de realizare/corectitudine, fapt ce imprimă o anumită incertitudine în evoluția lunară a stocurilor de apă brută din principalele acumulări energetice. În conformitate cu prevederile legale în domeniu, situația volumelor de apă din principalele acumulări se va actualiza prin programele lunare de exploatare și/sau reactualizate în cazul producerii unor modificări majore ale regimului hidrologic, în scopul satisfacerii cu prioritate a cerințelor de apă pentru populație și a altor cerințe social – economice esențiale.

Având în vedere cele de mai sus, a fost elaborată analiza estimativă privind funcționarea SEN în perioada 1 noiembrie 2024 – 31 martie 2025, potrivit Anexei nr. 2 la prezentul proiect de act normativ.

În perioada de iarnă, pot avea loc disfuncționalități în rețeaua de transport gaze naturale, respectiv scăderea presiunii gazelor naturale în rețeaua de transport, fie din cauza creșterii consumului casnic de gaze naturale pe fondul temperaturilor scăzute, fie din lipsa unor cantități suficiente a gazelor din import, situație care poate conduce la reducerea producției de

	energie electrică în termocentralele cu funcționare pe gaze naturale. În aceste condiții, se impune colaborarea cât mai stransă a celor doi operatori de transport și sistem în vederea funcționării echilibrate a SEN și SNTGN, în conformitate cu prevederile Codurilor de rețea aferente celor două sisteme.
2.4. Alte informații	<p>Soldul de schimb, ca valori medii lunare, rezultat din balanta Producție – Consum indică un import pe primele cinci luni în scenariul mediu și respectiv pe toată perioada în scenariul pesimist; trebuie însă precizat că un astfel de comportament nu se va regăsi pe toate intervalele de tranzacționare.</p> <p>Așa cum s-a prevăzut și în anteriorul program de iarnă, față de media lunară prognozată, nivelul soldului de schimb va varia în funcție de condițiile unui preț mai mic/mare din exterior față de prețul energiei produse în țară, de condițiile climatice înregistrate la nivel regional, precum și de existența unei lipse crescute/excedent de oferte de vânzare a energiei electrice la nivel național.</p> <p>În ceea ce privește echilibrarea SEN în primul semestru al acestui an, în urma analizelor efectuate la nivelul operatorului de transport și sistem, s-a observat o creștere accentuată a prețurilor energiilor de reglaj disponibile în Piața de Echilibrare, ceea ce a condus la costuri extrem de ridicate ale părților responsabile cu echilibrarea în urma decontării acestei piețe. Pentru perioada noiembrie 2024 – martie 2025, în special în intervalele de vârf sau de gol de sarcină, este posibil să se mai înregistreze costurile foarte ridicate înregistrate în decontarea Pieței de Echilibrare.</p>
Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic	
3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.2. Impactul social	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	Prezentul act normativ nu creează distorsiuni ale mecanismelor concurențiale existente și nu instituie vreun tratament anticoncurențial pe piața de energie, măsurile de siguranță impuse fiind determinate în mod obiectiv de circumstanțe independente de voința vreunui participant la piață și au un caracter limitat.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri	Prezentul act normativ nu afectează dezvoltarea mediului de afaceri pe piața de energie electrică din România.
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.9. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 4-a: Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- mii lei (RON)-

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani		
		2	3	4	5		6	7
		2024	2025	2026	2027		2028	-
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:								
a) buget de stat, din acesta:								
(i) impozit pe profit								
(ii) impozit pe venit								
b) bugete locale:								
(i) impozit pe profit								
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:								
(i) contribuții de asigurări								
d) altetipuri de venituri (a se menționa natura acestora)								
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare plus/minus, din care:								
a) buget de stat din acesta:								
(i) cheltuieli de personal								
(ii) bunuri și servicii								
b) bugete locale:								
(i) cheltuieli de personal								
(ii) bunuri și servicii								
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:								
(i) cheltuieli de personal								
(ii) bunuri și servicii								

d) alte tipuri de cheltuieli (a se menționa natura acestora)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal bugetară.						
4.8. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) 5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE 5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.4. Hotărârile ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamentele asumate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					

5.6. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	În procesul de elaborare a actului normativ au fost consultați toți operatorii economici implicați, autoritățile și instituțiile competente.
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale	Urmare consultării structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale au fost primite puncte de vedere favorabile, fără observații, de la U.N.C.J.R., A.M.R., A.O.R. ȘI A.Co.R..
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.5. Informații privind avizarea către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul de act normativ urmează să fie avizat de către Consiliul Legislativ și d)Consiliul Concurenței a emis opinia nr. RG/12453/19.09.2024.
6. Alte informații	Au fost primite puncte de vedere favorabile de la Ministerului Afacerilor Interne (nr. 18470/17..09.2024), ANRE (nr. 125134/13.09.2024), C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A.(nr. 42844/09.09.2024, S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A. (nr. 76.308/12.09.2024).
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ	Au fost îndeplinite procedurile de transparență decizională instituite prin Legea nr. 52/2003 cu modificările și completările ulterioare, proiectul de act normativ fiind publicat pe pagina web a Ministerului Energiei în data de 29.08.2024.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.	Proiectul de act normativ nu produce nici un impact asupra acestui domeniu.
Secțiunea a 8-a: Măsuri de implementare	
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ	În termen de 15 zile de la aprobarea prezentului act normativ, ministrul energiei va aproba, prin Ordin, componența nominală a Comandamentului energetic de iarnă.
8.2. Alte informații	Nu au fost identificate.

Față de cele prezentate, în temeiul prevederilor art. nr. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 6, lit. o) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, s-a elaborat alăturatul proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea măsurilor privind nivelul de siguranță și securitate în funcționare a Sistemului Electroenergetic Național, precum și măsurile în legătură cu realizarea stocurilor de siguranță ale Sistemului Electroenergetic Național în ceea ce privește combustibilii și volumul de apă din lacurile de acumulare pentru perioada 1 noiembrie 2024 – 31 martie 2025, pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să-l aprobați.

MINISTRUL ENERGIEI,

Sebastian – Ioan BURDUJA

Avizăm favorabil,

**SECRETARUL GENERAL
AL GUVERNULUI,**

Mircea ABRUDEAN

**MINISTRUL DEZVOLTĂRII,
LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI
ADMINISTRAȚIEI,**

Adrian – Ioan VEȘTEA

**MINISTRUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR,**

Mircea FECHET

MINISTRUL JUSTIȚIEI,

Alina – Ștefania GORGHIU